

Культура

Четвер, 16 січня 2020 19:25

В Україні досі вірять в русалок: розповідь етнографа

Фото: Валерія Радзівська

На півночі Київської і Черкаської областей до сьогодні зберігся русальний обряд. Про це розповідає [Gazeta.ua](https://gazeta.ua) керівник фольклорного гурту Древо Євген Єфремов. Він 40 років їздить в етнографічні експедиції Україною - збирає пісенний та обрядовий фольклор. За його словами, на інших теренах України знають, хто такі русалки, але обряду там вже немає.

"Русальний обряд пов'язаний з культом предків. Русалками вважалися люди, які народилися під час Троїцького тижня Зелених свят або померли в цей час. Після смерті вони стають русалками, і під час Троїцького тижня виходять з-під землі і ходять серед живих людей. Іноді роблять шкоду – лоскочуть, топлять. Але їх шанували і задобрювали, бо все ж таки русалки – це родичі. Не раз чув: "У мене бабка русалка, бо померла на Троїцькому тижні. А внуча стане русалкою, бо народилося на Троїцькому тижні", - каже Євген Єфремов. Йому доводилося чути немало розповідей про зустрічі з русалками з перших вуст.

"Щодо того часу існували всякі заборони: не можна ходити самому в ліс, в луг, не можна до водойми спустатися. Краще на город не ходити. Одного хлопця на Русальний тиждень весь час тягнуло до річки, до ставка. І одного разу його таки знайшли втопленим.

Розповідали мені про те, що русалки могли залоскотати до смерті немовля. Не можна було ніде жінці залишати маленьку дитину саму в цей тиждень, обов'язково всюди брати з собою. Жінки розказували: "Лишила дитя на крилечку, забігла в хату, щоб дати йому соску, повернулася, а воно вже неживе. Це русалки підмінили на своє мертве дитя".

Розповідали, як бабця одна пішла на русальний тиждень у знайомий ліс із собакою. Кілька кроків пройшла, роззирається, а навколо вже нічого знайомого. Вона у тому лісі кожну стежку знала. А тут бачить – якась незнайома місцина. І собака крутиться на місці й не може знайти дорогу додому. Вони пішли куди очі дивляться. Ввечері прийшли в якесь незнайоме село – голодні, обірвані. Виявляється, зайшли аж в Білорусь. Кілометрів 15 пройшли.

ЧИТАЙТЕ ТАКОЖ: [Народний спів на високих обертонах здатний долати великі відстані - Євген Єфремов](#)

Розповідав мені чоловік, як він поїхав до лісу на русальному тижні провідати, як там їхня картопля росте: вони шматочок лісу вирубали і засадили картоплею. Подивився – картопля гарна. Збирається сідати на мотоцикл їхати додому. Чує, дитя плаче. Пішов на голос. Приходить – нема. Вже в іншому місці дитя плаче. Він туди-сюди – знову нічого. Чоловік плюнув, поїхав додому. Розповів жінці. Та

каже: "Це русалки тебе водили". Так що така віра абсолютна", - зазначив фольклорист.

Русалка — один із найколеритніших міфологічних образів української демонології. Деякі дослідники вважають, що русалка — язичницьке божество, яке сприяло плодючості, урожайності житньої ниви. У традиційній характеристиці цих істот української міфології зустрічаємо багато спільного з аналогічними віруваннями інших народів.

За поширеними уявленнями, русалками ставали молоді дівчата, які втопилися, та померлі до хрещення маленькі діти. На думку дослідників, термін "русалка" походить від назви свята русалії, яке ототожнювалося з давнім язичницьким святом на честь так званих залежних покійників. У ряді районів України побутувала думка, ніби русалками ставали люди, що повмирали на Зеленій неділі, тобто на русальський тиждень. Як духи, русалки можуть прибирати різного вигляду і з'являтися людям в образах голих дівчат, щура, жаби, вивірки тощо.

Побутували й повір'я, ніби русалки можуть жити у полях та лісах, де люблять гойдатися на гілках дерев. У різних місцевостях вони мали локальні назви (мавка, повітруля та ін.). Народна міфологія виокремлює кілька категорій русалок. Окрему категорію русалок становлять мавки, лоскотниці, або лоскотухи, потерчата тощо.

Автор: Валерія Радзієвська

Не кормите аптеки! Если болят суставы и ноет тазобедренный сустав, возьмите этот 1.5%-й...

Хирург: "Эта штука вылечит колени и тазобедренный сустав. Продаётся в аптеках г. Киев

Те, у кого болят колени и тазобедренные суставы, запомните, этот способ вылечит за 1-2...

Простатит? Именно этот продукт убивает простатит за раз! Дешевый домашний способ, берите по 1...